GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12. **N^ER 105.** *Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.*

PONIEDZIAŁEK DNIA 9 MAJA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na 0° r.	Therm:	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
8.	7	27 7, 562	+ 6. 6	+ 1,4	zachodni słaby	pogoda z chmur:	
	12	„ 7, 664	+11. 3	+ 3,0	„ „	chmury	
	8	„ 7, 374	+11. 9	+ 3,7	Połud: za. mocny	pogoda z chmur:	
	9	„ 7, 824	+ 7. 0	+ 1,0	„ słaby	„ „	

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Kraków. — Dnia 11 b. m. i r. w sali W. *Knotza* o godzinie w pół do osméy wieczorem, odbędzie się ciągnienie loteryi fantowéy na dochód ranionych. Szlachetny cel zapewnia o nieomylnym skutku zabawy.

Drugi numer *Tandeciarza* dziś wyszedł z druku, nabyć go można w kantorze gazety krakowskiéy i w sklepie JP. *Kocha* przy kościele Panny Maryi; cena iednego exemplarza gr. Pięć (5.)

Dziennik *Konstytucyonista* umieścił pod artykułem *Dyplomatyczne położenie Francyi* pomiędzy innemi co następuie:

"Sprawa Polski zostaie na tym stopniu, iż idzie tylko o oznaczenie iéy granic. Te powinny bydź zastósowane do znaczenia i dawnéy rozciągłości tego kraiu; mówimy to dla tego, iż wiemy z pewnością, że w Londynie mocno się zaymuią przyszłym losem Polski, i że przeznaczeniem iest tego kraiu, czyli ie rozstrzygnie oręż lub dyplomatyka obcych mocarstw, aby istniał niepodlegle i w takich granicach któreby go umieściły w rzędzie mocarstw mogących utrzymać swóy byt polityczny własnemi siłami.

Tenże dziennik zamieścił wyiątek z prywatnego listu pisanego z Londynu w następuiącéy osnowie: "Lord *Palmerston* odebrał nader ważne depesze z Konstantynopola. Zdaie się, że Porta chce korzystać z drażliwego obecnego położenia Rossyi i pomścić się klęsk swoich, których w ostatniéy doznała woynie.

Warszawa 6 Maja.

Izba Senatorska i Izba Poselska.

Na wniosek Rządu narodowego i po wysłuchaniu zdania Kommissyów Seymowych; zważywszy: że wskutku powstania Narodowego w Krolestwie Polskiem i oświadczonéy chęci oswobodzenia Braci naszych z pod iarzma rossyyskiego, nastąpiło już powstanie na Żmudzi i w innych częściach Litwy, Wołynia Podola, i Ukrainy; iż to powstanie codziennie się rozszerzaiąc, wymaga współdziałania ze strony naszéy, niemniéy przedsięwzięcia wszelkich środków ku usunięciu przeszkód powstanie tamować mogących, nakoniec postano-

wienia kar na tych, którzyby iakimkolwiek sposobem usiłowali poddać kray Polski na nowo pod iarzmo Rossyyskie; uchwaliły i uchwalaią co następuje:

Art. 1. Każda część dawnego Królestwa Polskiego, Xięztw i Ziem z Niem niegdyś połączonych a do Rossyi oderwanych, która powstaie i przystępuie do powstania Królestwa, wchodzi z Niem tak iak przed rozbiorami wte same stósunki i powraca do praw swych, żadnemu przedawnieniu ulegać nie mogących, Zapewnia się Jey i Jey mieszkańcom wszelka pomoc, obrona, niemniéy udział w naradach i traktatach, iaki posiadaią części teraźnieyszego królestwa.

Art. 2. Gdziekolwiek mieszkańcy tych ziem powstaną w celu zrzucenia iarzma rossyyskiego, każdy w tych kraiach zamieszkały, któryby na szkodę powstania działał lub usiłował pod to iarzmo napowrót kray poddawać, uważany będzie za zdraycę i iako taki przez sądy woienne sądzony i karany bydź ma.

Art. 3. Wykonanie uchwały niniey széy poleca się Rządowi Narodowemu i Wodzowi Naczelnemu wczem do kogo należy.

Działo się w Warszawie d. 5 maia 1831 r.

Marszałek Izby Posels. (podp:) W. Hr. *Ostrowski*, Za Sekr. Izby Poselskiéy W. *Zwierkowski*.

Mięczyński. Sekretarz Senatu J. U. *Niemcewicz*.

D. 7. Ç. M. S. W.

Zpowodu niejedności zdań, iaka się okazała w Ministeryum przy dyskusyach w Izbach, podał się był nayprzód Zast. Ministra Spraw Zagr. Hr. *Małachowski* do dymissyi; na wczorayszem zaś posiedzeniu Rządu i Minister Spraw Wewnętrznych toż samo uczynił.

Wczoray koło południa zaszła korzystna mocna utarczka za Kałuszynem na prawo. — Ku północnéy granicy, Rossyanie wypędzeni zostali z Chorzell; z téy strony rzeki Omulew nie ma żadnego ich posterunku. Dnia 23 kwietnia W. Xiążę Michał przeniósł swoią główną kwaterę do Suwałk w pochodzie na Żmudź z gwardyami.

Z *Leszna* (w Poznańskiém) 29 kwietnia.— Czytano tu nam z ambony, że król Jmć pozwolił wspierać Polaków zasiłkami i składkami, oraz że wolno wyieżdżać do Polski. Mówią tu nawet powszechnie, że sam król dał tysiąc luidorów na wsparcie chorych i ranionych Polaków.

Onegday i wczoray na linii boiowéy, mocne porobiono ze strony naszey podiazdy, nieprzyiaciel stał spokoynie i zdawał się wszelkim sposobem unikać walki. Pod strzałami karabinowemi Moskali, odbywali w cichości nasze ułany rozkazane obroty. Codzień spodziewamy się walnéy bitwy.

Onegday po południu za Kałuszyném nasza przednia straż ucierała się z Kozakami, których legło nie mało, a kilkunastu dostało się w niewolę; w téy utarczce został raniony nasz officer Hr. Fredro.

Zabrani onegday kozacy mówią, iż w zeszło tygodniowych walkach ponieśli Rossyanie znaczne straty: nie umieli ciż kozacy wymienić nazwiska Jenerarów, którzy są ranieni, a ieden zabity, zapewniali iednak że to się stało.

Wczoray przysłany list z Zamościa zapewnia o pomyślnem powodzeniu Dwernickiego na Wołyniu; urzędnicy Rossyscy nawet z Podola uciekaią do Galicyi. Żydzi w mieście Brody dzień i noc pracuią nad robieniem mundurów, szliff i t. p. które przysyłaią dla powstańców Wołyńskich. Na słupach pogranicznych zawieszono Polskie Orły z Pogonią. W okolicach Łucka, Włodzimierza, Krzemieńca i Dubną iuż nie ma w domu żadnego mężczyzny, chyba niedorostki i zgrzybiali starcy, reszta wszyscy pospieszyli do tworzących się pułków powstania; kobiety oddaią wszystkie srebra, ozdoby, pierścionki, szyią koszule, chorągiewki; zapał iest nie-

zmierny. Wiele znakomitych obywateli Rossyanie uwiźli w głąb Rossyi lub do fortecy Bobruiska.

W całéy Rossyi są nakazane gwałtowne rekrutowania. (*Z Gazet Warszawskich.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ryga 15 *Kwietnia*. — Przybył tu (pisze gazeta berlińska *Vossa*) jenerał hr. *Strogonow* aby iak słychać, pod naczelném dowództwem jenerała gubernatora niemieckich prowincyy nad morzem wschodnim, barona *Pahlen*, użył, dzielnych środków przeciw powstańcom w ościennéy Żmudzi. Użyto oraz potrzebnych środków dla zabezpieczenia od napadu buntowników statków przewozowych, które Dźwiną płyną z Rusi Białéy. Mówią, iż o milę przed Wilnem wybuchnęły rozruchy ludu wieyskiego, które natychmiast przytłumiono.

Paryż 21 *kwietnia*. — Twierdzą, iż Francya i Anglia wspólnie żądały od don Michała, aby opuścił Portugalią. Dnia 6 konsul francuzki w Lizbonie kazał przybić na giełdzie odezwę do wszystkich swych ziomków, aby się udali do niego d. 7 w południe, dla słuchania ostatnich jego instrukcyy. Sądzono, iż tego samego dnia wszyscy wsiądą na okręty. Dowódca naszych okrętów woiennych na Tagu kazał użyć przybyły tam dnia 2 b. m. okręt francuzki Jumeaux iako statek przewozowy.

Włochy, z *Mantuy* 15 *Kwietnia*. — Sprowadzaią tu wielkie zapasy dla woyska; polecono nadzwyczayney kommissyi, aby zaopatrzyła tę twierdzę. Podpisaną została konwencya pomiędzy Austryą a Piemonckim rządem.

Konwencyi téy są głównieysze następujące artykuły: piemonckie woysko wynosić będzie 85,000 ludzi, Austrya obowięzuie się dać pomoc Piemontowi przeciwko Francyi, utrzymać iego niepodległość i zapewnia mu posiadanie Sabaudyi, rząd zaś piemoncki obowięzuie się nawzaiem oddać Austryi, skoro to mocarstwo tego zechce, wszystkie twierdze w kraiu. Wezwano xięcia *Carignan* do zawarcia tych układów i pewną iest rzeczą, że te z iego wiedzą przyszły do skutku.

(*Cour: fr.*)

— *Z Ankony* 14 *Kwietnia*. —

Zasada ogłaszana przez wielki naród, który uroczyście zapewnił, iżby nieścierpiał nadwerężenia iéy przez które bądź mocarstwo europeyskie i oświadczenia gwarancyi, dane przez ministra tego narodu, powodowały nas do przystąpienia do poruszeń ludu w tuteyszych prowincyach. Całéy naszéy władzy użyliśmy do trudnego utrzymania spokoyności wśród powstania i widzieliśmy z naydroższém sercu naszemu zadowoleniem, iż rewolucya nastąpiła z właściwą ustalonemu rządowi spokoynością, bez rozlewu kropli krwi. Teraz kiedy naród, który zasadę tę upowszechnił i zaręczył, zezwolił na iéy nadwerężenie i przy niemożności opierania się ze skutkiem wielkiéy potędze, która iuż zaięła zbroyno część prowincyy, równie iak przy życzeniu naszém unikania rozlewu krwi i nieporządku, których uniknienie dotychczas nam się powiodło, uznaliśmy za korzystne dla powszechnego dobra, które powinno bydź naypierwszém prawem każdego kraiu, weyść w układy z kardynałem Gian Antonio *Benevenuti*, legatem *a latere* iego Świątobliwości Grzegorza XVI, i rząd tych prowincyy iemu oddać, co przyiął z wiadomemi już koncessyami. Ankona 26 marca 1831. Rząd tymczasowy ziednoczonych prowincyy włoskich. Prezydent (podpisano) Giovanni *Vicini*.

Londyn. Mowa króla angielskiego na ostatniem posiedzeniu parlamentu w izbach połączonych:

Milordowie i Panowie! Przyszedłem abym parlament prorogował, w celu by następnie natychmiast rozwiązanym został. Skłoniła

fnnie do przedsięwzięcia kroku tego chęć przekonania się o zdaniu narodu mego, za pomocą tego jedynego, naywłaściwszego i naypewnieyszego środka. Stało się wszystko w tym zamiarze, by takie zmiany w reprezentacyi dokonać, iakie okoliczności wymagaią i iakie opartemi będąc na uświęconych zasadach konstytucyi, zarówno zmierzaią do utrzymania ustalonych praw i prerogatyw korony, iako i niemniéy do ziednania bezpieczeństwa wolnościom narodu. Panowie z izby niższéy! Dziękuie wam za przyznania, które dla utrzymania godności i honoru korony uczyniliście, toż oświadczam szczególną czułość za rozporządzenia względnie stanu i pomyślności méy królewskiéy małżonki. Dziękuję wam również za przyzwolone dla służby publiczney fundusze. Z zadowoleniem dostrzegłem wasze starania około zaprowadzenia ściśléy oszczędności w każdéy gałęzi służby. Z ufnością oczekuję, że nowy parlament, który natychmiast zwołać zamyślam, zwróci całą swą usilność ku posunięciu tak wielkiego dzieła. Milordowie i Panowie! Szczęśliwy jestem, iż mogę wam donieść, że przyiacielskie stosunki, między mną a obcemi mocarstwami, daią zupełną nadzieię utrzymania pokoju, który iak nayusilniéy zachować pragnę. Milordowie Panowie! W postanowieniu ucieczenia się w obecnem położeniu kraju do opinii ludu mego, zasilony zostałem życzeniem i własnem szczerem pragnieniem ziednania przychylności i zadowolenia moim poddanym. Pełen ufności rachuję na ciągłą i gorliwą waszą pomoc. Po ukończeniu téy mowy zwrócił się król do lorda kanclerza i rzekł: Wolą iest moją aby obecny parlament natychmiast do d. 10 maia prorogowany został. Poczem lord kanclerz królewską ogłosił prorogacyą.

Krol po wymowieniu powyższych słów zaraz z tronu powstał i izbę opuścił. Lordowie bezpośrednio z sali oddalili się.

Pięciu ajentów w belgiyskich, było u xięcia Leopolda i długą, z nim mieli konferencyą. Times czyni uwagę iż posłannictwo ich ma nierównie podrzędnieyszy charackter niż dawnieysze do Paryża, gdyż nie pochodzi od kongressu belgiyskiego tak iak tamto.

Madryt 5 *Kwietnia.* — Zdaie się iż rząd nasz zaniechał wszystkich woiennych proiektów przeciw osadom w Ameryce południowéy. Twierdzą za rzecz niewątpliwą, iż w krótce popłynie do Mexyku okręt, dla przywiezienia ztamtąd 5 pełnomocników, z któremi tu w Madrycie maią się odbywać układy względem traktatu, obeymuiącego także stosunki handlowe. Z drugiéy strony zapewniaią, iż w Mexyku okazuią skłonność do przywołania wygnanych Hiszpanów.

DONIESIENIE.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu &c.

Gdy ogłoszona na dzień 29 Kwietnia r. b. publiczna licytacya wieczystéy dzierżawy dwóch folwarków Rakowice z propinacyą dla braku pretendentów nieodniosła skutku, przeto nowy termin do odbycia teyże na dzień 18 b. m. na god: 10 z rana w biórze Wydziału Dochodów Publicznych naznacza się pod temi samemi warunkami, iak w dzienniku rządowym Nro 11 i 12, tudzież w gazecie krakowskiéy Nro 78 i 81 iuż umieszczonemi były. Główniey-szemi zaś są, iż licytacya zacznie się od summy wkupnego złp. 18,000, iż pretenci złożą na vadium złp. 1800, nakoniec, iż czynsz roczny czyli kanon wynosi złp. 3700 gr. 26. W reszcie żądaiącym każdego czasu warunki tey dzierżawy w biórze Wydziału Dochodów Publicznych udzielonemi bydź mogą.

W Krakowie dnia 2 Maja 1831 r.

Czaykowski.

Gadomski Sekr. Wydz.